БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 211 (8431) СЕНТЯБРИИН 6 ПЯТНИЦА 1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудалаар США-гэй, Великобританиин болон Франциин Правительствонуудтай Советскэ Правительство нотонуудые абалсаба

Советскэ Правительствын даалбаряар СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство США-гэй, Великобританиин болон Франциин Правительствонуудта Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудалаар нотонуудые апрелиин 19-дэ эльгээһэн байна. Эдэ нотонууд апрелиин 21-дэ советскэ хэблэлдэ толилогдоо һэн.

Июниин 11-дэ Великобританиин болон Франциин элшэн сайдууд, мүн США-гэй хэрэгүүдээр саг зуурын этигэмжэтэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. С. Патоличевто харюугай нотонуудые барюулаа. Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ эб найрамдал, аюулгүй байдал сахиха, эндэхи оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохогүй тухай асуудалаар дүрбэн гүрэнэй ...тлөө Деклараци абая гэһэн Советскэ Правительствын дурадхалые абахаһаа Великобритани, Франци болон США-гэй Правительствонууд арсаба гэжэ тэдэнэй харюугай нотонууд соохоо харагдана. Мүн Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдалые гүримшуулан һайжаруулха талаар түрүүшын алхам болгон, эндэхи оронуудай шиидхэгдээгүй асуудалнуудые хүсэ баримталан шиидхэхэ ябадалые буруушаанабди гэһэн дүрбэн гүрэнэй оронуудай зүгһөө мэдүүлгэ абаха тухай лэ тэдэнэр дурагүй байба.

США-гэй, Великобританиин болон Франциин Правительствонууд Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронууд... ябуулдаг политикаяа нотонууд соогоо сагааруулхые оролдоно. Эдэ нотонуудта түгшүүрилтэ шанга байдал тэдэнэй хэрэгүүдтэ США, Великобритани, Франци гурбанай оролсоһонһоо болоо бэшэ, харин энээнэй гол шалтагаанийнь араб изагууртан Израиль хоёрой хоорондохи арсалдаан болоно гэжэ мэдүүлбэ. Сэрэгэй Багдадска бүлэглэл тэрэнэй гэшүүн-оронуудые хамгаалха зорилготой, гансал өөрынгөө аюулгүй байдалые сахиха зорилгоор лэ хамтаараа элдэб хэмжээнүүдые абаха баатай болобоб гэжэ США-гэй, Великобританиин болон Франциин Правительствонууд нотонууд соогоо мэдүүлнэ. Арсалдаанай хаанашье гараа һаань, тэрэниие шиидхэлгэдэ хүсэ баримталха ябадалые буруушаанабди гэжэ гурбан Правительство мэдүүлбэшье, Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудтахи шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гүримшуулхадаа хүсэ баримталха ябадалые буруушааха тухай тусхай мэдүүлгэ хэхэ гэһэн Советскэ дурадхалые абахаһаа тэдэнэр арсаба.

Тиихэтээ хамта, Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдалые гүримшуулан һайжаруулха талаар нэгэшье тодорхой дурадхал США-гэй, Великобританиин болон Франциин Правительствонууд оруулнагүй.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко сентябриин [illegible] США-гэй элшэн сайд Л. Томпсон, Великобританиин элшэн сайд сэр Патрика Райли болон Франциин элшэн сайд М. Дежан тэгшэдтэй уулзажа, Советскэ Правительствын нотонуудые барюулаа.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи түгшүүрилтэ шанга байдалые һуладхуулхые, амгалан тайбан байдал ажаһууха, гадаадынгаа болон дотоодынгоо политикые өөһэдөө тодорхойлхо арга боломжо эндэхи оронуудай арадуудта олгохые Холбоото Штадууд оройдоо хүсэгүй гэжэ США-гэй Правительствода Советскэ Правительствын эльгээһэн ното соо тэмдэглэгдэнэ. Хэбэрынь США-гэй Правительство Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ саашадаашье хүсэ баримталан политикаяа ябуулха, тиихэдэ гансал Американ нефтиин монополинуудай аша туһые болон сэрэг дайнай асуудал хараадаа абадаг байха гэжэ тухайлхаар. Иигэжэ хүсэ баримталан политика ябуулхадаа США-гэй Правительство Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй арадуудай үндэһэ яһатанай аша туһые оройдоошье тооногүй, эндэ амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ шухала гэжэ мэдэрнэгүй.

Уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые хүсэ баримталангүй шиидхэхэ гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставта хэлэгдэнхэй, тиимэһээнь энэ асуудалаар тусхай Деклараци абаһанай хэрэггүй гэжэ США-гэй Правительство мэдүүлээд, Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи асуудалнуудые хүсэ баримталан шиидхэхэ ябадалые буруушааха тухай Советскэ Правительствын дурадхалые абахаһаа арсаба. Хэнэйшье мэдэһээр, ООН-эй Уставай байһаар байтар һаатангүй, Великобритани Франци хоёр Израильтай хамта Египедтэ дайгаар ороһон, харин Иорданида үймөөнэй боложо байха үедэ Американ зургаадахи флодые США-гэй правительство Дундада далай руу эльгээжэ, буу зэбсэг, хүсэ хэрэглэхэмнай гэжэ нюуса далдагүйгөөр занаһан байна. Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудта Американ зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэжэ болохо гэжэ «Эйзенхауэрэй түсэб соо» сэхэ хараалагданхай.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ США-гэй, Великобританиин болон Франциин сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуулһан, эндэхи оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ тэдэнэй оролсоһон дээрэһээнь Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдал нилээд ехээр шангадажа, бүхы дэлхэйн энхэ тайбан байдалда аюултай байдал эндэ тохёолдуулаа. Тусхайлбал, Сиридэ һаяхан эмхидхэгдэһэн правительствода эсэргүү үгэсэлгэ энээн тухай гэршэлнэ. Энэ үгэсэлгые Американ хуулита засагай түлөөлэгшэд эмхидхэһэн байна.

США-гэй Правительствын энэ политикань, мүн эндэхи оронуудые сэрэгэй элдэб бүлэглэлнүүдтэ саашадаашье оруулха тухай США-гэй Правительствын ното соо хэлэгдэһэн хүсэл эрмэлзэлгэнь ехэ аюултай хойшолонгуудтай байха гэжэ Советскэ Правительство США-гэй Правительствода үшөө дахин һануулна. Эндэхи оронуудай байдалые гүримшуулан һайжаруулхын тулада түрүүшын алхам болгон дүрбэн гүрэнүүд эндэхи шиидхэгдээгүй асуудалнуудые хүсэ баримталан шиидхэхэ ябадалые буруушааха, мүн Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохоһоо арсаха ёһотой гэжэ Советскэ Правительство тоолоно. Великобританиин правительство Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ хүсэ хэрэглэхэһээ арсаха тухай советскэ дурадхалые буруушаагаад, Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдалые гүримшуулха талаар өөрынгөө зүгһөө ямаршье тодорхой дурадхал оруулхагүйһөө байтагай, мүнөө Оманда болон Йемендэ дахин сэрэгэй хүсэ хэрэглэжэ байна гэжэ Великобританиин Правительствода Советскэ Правительствын эльгээһэн ното соо хэлэгдэнэ. Великобритани хадаа договор баталжа, Оманай бэеэ даанхай байдалые мэдэрбэшье, Оманда сэрэгээр ороо. Энэнь айхабтар бүдүүлиг хүсэрхэлгэ мүн. ООН-эй Уставаар абаһан уялгануудаа тоонгүй, Англиин правительство оронoo бэеэ даанхай байдалтай болгохын түлөө хэжэ байһан Оманай арад зоной тэмсэлые хүсөөр дараха гэжэ байна. Оманда ямаршье хуулита шалтагаангүйгөөр добтолһонойнгоо түлөө харюусалгаһаа хулжахын, мүн энэ добтолго тухай асуудалые ООН-эй органуудта зүбшэн хэлсүүлхэгүйн тулада Англиин Правительство Оман тухай асуудалые Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсүүлбэгүй.

Мүнөө үедэ Великобритани, США, Франци гурбан Сиридэ эсэргүү ябуулгаяа улам шангадхажа, Сириин Республикада эсэргүү хамтын добтолго хэхээ бэлэдхэжэ байна.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ түгшүүрилтэ шанга байдал тохёолдобо гэжэ Советскэ Правительство ехээр һанаагаа зобоно. Великобритани, США болон Франци гурбанай эдэ оронуудта хүсэ баримталан политикаяа ябуулһанай, мүн тэдэнэй байгуулһан сэрэгэй Багдадска бүлэглэлэй ябуулгын ашаар эндэхи байдал ехэ түгшүүрилтэй болоо гэжэ Советскэ Правительство тоолоно. Багдадска бүлэглэл тэрэнэй гэшүүн оронуудые хамгаалха зорилготой бүлэглэл юм, энээн тухай Багдадска бүлэглэлэй гэшүүдэй гурбадахи сесси гэршэлбэ гэһэн Великобританиин Правительствын баталамжые Советскэ Правительство буруу гэжэ тоолоно. Багдадска бүлэглэлэй гэшүүн оронууд Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ аюулта хойшолонгуудтай политика ябуулна гэжэ Карачида болоһон энэ бүлэглэлдэ хабаадагшадай һүүлшын сесси бодото дээрээ харуулаа.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ хүсэ баримталан баруун гүрэнүүдэй политикаяа ябуулһан дээрэһээнь лэ эндэ түгшүүрилтэ шанга байдал тохёолдобо гэжэ Франциин Правительствода эльгээһэн ното соогоо Советскэ Правительство мүн лэ тоолоно. Сэрэгэй Багдадска бүлэглэлые байгуулхагүй гэжэ һаяхан тэмсэжэ байһан аад, мүнөө Франциин Правительство өөрынгөө ното соо энэ бүлэглэлые һайшаажа байһандань Советскэ Правительство анхаралаа хандуулна.

Араб оронуудта эсэргүү шэглэлтэй Франци Израиль хоёрой эблэл байгуулха түсэб тухай мэдээсэлнүүдэй хэблэлдэ толилогдоһые дурдангүй гаража болохогүй гэжэ ното соо тэмдэглэгдэнэ. Энэ эблэлые сэрэгэй зорилгоор байгуулхамнай, тиихэдэ араб оронуудта эсэргүү үзэлтэй Израилиин засагаархидые энээгээрээ дэмжэнэбди гэжэ тэрэ эблэлые байгуулхаяа һанагшад нюунагүй. Иимэ эблэлэй байгуулагдахада, Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй байдал улам муудаха гэжэ Советскэ Правительство тоолоно.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ дай һүжэрөөхэгүй, эндэхи байдалые гүримшуулан һайжаруулха зорилгоор түрүүшын алхам болгон, Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудай шиидхэгдээгүй асуудалнуудые хүсэ баримталан шиидхэхэ ябадалые буруушааха тухай, мүн эндэхи оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохоһоо арсаха тухай мэдүүлгэ түбхын түрүүндэ дүрбэн агуухэ гүрэн абаха ёһотой гэжэ Великобритани, Франциин Правительствонуудта Советскэ Правительствын эльгээһэн нотонуудай түгэсхэлдэ хэлэгдэнэ.

Социалистическэ уялганууд болзорһоо урид дүүргэгдэнэ

Найма һарын түсэбые, мүн Агуу Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абтаһан социалистическэ уялгануудые предприятинууд болзорһоонь урид дүүргэнэ гэһэн мэдээсэлнүүд оронойимнай бүхы нютагуудһаа ороно.

Чусовска металлургическа заводой булад хайлуулагшад августынгаа түсэбые болзорһоонь гурбан үдэрөөр урид дүүргээд, 3 мянган тонно булад нэмэжэ хайлуулаад байна. Социалистическэ уялгада хараалагдаһанда орходоо энэнь 1,5 дахин ехэ.

Ивановска совнархозой торфын предприятинууд сезонойнгоо түсэбые августын 27-до болзорһоонь урид дүүргээ. Мүнөө совнархозой хүдэлмэришэд абтаһан түлишэеэ хатаажа, хуряажа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэнэ. Советскэ засагай тогтоһоор 40 жэлэй һайндэр хүрэтэр үшөө 70 мянган тонно түлишэ абаха гэжэ шиидхэгдээ.

Хабаровскын совнархозой леспромхозууд 9 һарынгаа түсэбые 3 үдэрөөр болзорһоонь урид дүүргээ. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 160 мянган кубометр модон шэрэгдээ. Тиихэдэ модошод 10 миллион шахуу түхэриг арьбалаа. Хизаарай гурбан түрүү леспромхозууд 11 һарынгаа даалгабариһаа гадуур модо шэрэжэ эхилбэ.

Сибирьтэ эгээ ехэ, Томскын модо дамжуулгын комбинадай хүдэлмэришэд 8 һарынгаа түсэбые дүүргээд, даалгабариһаа гадуур модо тээһэн 10 эшелон эльгээгээд байна.

«Кренгольмская мануфактура» (Эстони) комбинадай коллектив 8 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, жэлэй эхинһээ хойшо 1200 гаран мянган метр бүд, мүн 147 тонно ээрэһэн утаһа бүтээгээд байна.

МҮНӨӨ ЧАС, МИНУТА БҮХЭН ҮНЭТЭЙ. *Ургаса хуряалга, таряа тушаалгын графигые* ҮДЭР БҮРИ ДҮҮРГЭЕ!

Тоог дээрэхи ажал муугаар эмхидхэгдэнэ

Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Устинов, парторганизациин секретарь нүхэр Раднаев) сентябриин 3-най мэдээгээр 270 гектар шэнииисэ комбайнаар хуряагаа. Тиигэжэ 4 мянганһаа дээшэ центнер орооһон сохигдоод байна. Гектарһаа дунда зэргээр 14—15 центнер орооһон абтана.

Мүнөө тоог дээрэнь 4 мянганһаа үлүү центнер шэнэ ургасын таряан сугларанхай. Тоогынь хушалтагүй, сугларһан орооһониинь миил бороодо сохюулжа хэбтэнэ. Тоогойнь шала цементэлэгдээгүй дээрэһээ, тэндэ обоологдоһон орооһо таряан шабар шоройтой холилдошонхой.

Тоог дээрэнь таряа хатаадаг нэгэ «ВИСХОМ» хүдэлнэ. Бүтээсэнь тон бага. Мүн эндэ хоёр зернопульт бии. Теэд ажаллаха хүнүүдэй үгы дээрэһээ нэгэниинь хүдэлнэгүй.

Орооһо таряа сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэри тон удаанаар ябуулагдажа байна. Шэнэ ургасын нэгэшье центнер таряан гүрэндэ тушаагдаагүй байһаар.

Хэрбээ саашадаа иимэ байдалай эндэ үргэлжэлхэ болоо һаа орооһо таряан ехээр гутаха болоод байна. Таряан ажалай бригадынхид (бригадирынь нүхэр Шойропов) тоог дээрээ биратай юумэ хэнэгүй.

Хэрбээ иимэ удаан нобшоор саашадаа ажаллаха болоо һаань, таряа хуряалгада горьтой һаад учаруулагдаха болоно.

Эндэ хэлэгдэһэн дутагдалнуудые дары усадхахын тулада колхозой хүтэлбэрилэгшэд яаралтай хэмжээ абаха ёһотой.

О. Раднаев, манай корр.

Уялгаяа дүүргэхэнь лабтай

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Эндэхи хониной совхозой дүрбэдэхи фермэдэ хүдэлдэг лафетнэ жаткын машинист Георгий Шульгин республикын суута комбайнер Иннокентий Жарниковай жэшээгээр ажаллажа, үдэртөө 35—40 гектар хүрэтэр таряа хадана. Мүнөө 270 гектар сабшаад байна. 400 гектар сабшаад, тэрэнээ өөрөө суглуулжа сохихоб гэһэн уялга абанхай.

Лафетнэ жаткын машинист Георгий Шульгин, тэрэнэй туһалагша Николай Дылгыров үглөөнэй 6 часһаа үдэшын 12 час болотор хүдэлжэ, абаһан уялгаяа эрхимээр дүүргэхые шармайн оролдоно.

Д. Болхоев.

Бэлэдхэлэй пункт тээшэ...

Һүүлэй хэдэн үдэрнүүдтэ Зэдын аймагай колхозуудта таряа хуряалгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна. Нарагай дулаан үдэрнүүдтэ, шадаал һаа ехэ хүдэлмэри хэхын түлөө тэмсэн, аймагай зарим колхозууд лафетнэ жаткаар хадагдаһан таряа комбайнаар суглуулан сохижо эхилээ.

Ёнхорой «Октябрь» колхозой гэшүүд Цагаан-Усанай МТС-эй механизаторнуудтай хамта хүдэлжэ, мүнөө жэлдэ орооһо таряанай баян ургаса ургуулаа. В. И. Бурлаковай хүтэлбэрилдэг 1-дэхи комплексно бригадынхид бүришье һайн ургаса абаха юм. Мүнөө энэ колхозой гэшүүд МТС-эй механизаторнуудтай хамта таряагаа лафетнэ жаткаар хадажа байна. Энэ хүдэлмэри нэгэдэхи комплексно бригадада илангаяа эмхитэй һайнаар ябуулагдана. Тус бригадада хүдэлдэг Цагаан-Усанай МТС-эй 1-дэхи тракторна бригадын (бригадирынь Гаськов Василий Яковлевич) механизаторнууд машина техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ябуулна. Хоёр лафетнэ жаткын агрегадууд ямаршье һааталгүйгөөр хүдэлжэ байна. 8—9 хоног соо 455 гектар таряа тэдэнэр хадаа. Лафетнэ жаткануудай машинистнууд Павел Николаевич Гаськов, Николай Серафимович Бурдуковский тэдэнтэй хүдэлдэг трактористнууд Степан Федорович Хохлов, Петр Галимов гэгшэд үдэр бүри 20 гаран гектар таряа хадана.

Хоёр гурбан хоногой туршада эндэ комбайнууд хадаһан таряа суглуулан сохижо байна. Дуршэл ехэтэй комбайнернууд Иван Иванович Плюснин, эсэгэ хүбүүн хоёр Гаськовтан таряа сохижо эхилээ. Республикын суута комбайнер Иван Плюснин хоридохи жэлээ хүдэлжэ байна. Эдэ комбайнернууд мүнөө гектар бүриһөө 14—16 центнерһээ дээшэ шэнииисэ сохино.

Энэ бригадын тоогуудһаа шэнэ ургасын таряа ашаһан автомашинанууд августын 31-дэ Заготзерногой Зэдын пункт шэглэн гараа. Колхозой автомашинануудые жолоодогшод Г. Х. Шарлуев, Н. М. Мункуев, В. Цыренов энэ үдэр 100 центнер шэнииисэ тушаажа, нэгэдэхи номерой квитанци абаа.

Сентябриин 1-нэй үдэр энэ бригада 100 центнер һайн сортын шэнииисэ тушаагаа. Хоёр үдэр соо 200 центнер таряан тушаагдаад байна. Саашадаа үдэр бүри 5 автомашина таряа шэрэхэнь. Тус бригадын гэшүүд сентябриин 15 болотор 6000 центнер һайн сортын таряа тушааха уялгатай. Иигэжэ колхозой гүрэндэ уялгата һоор тушааха таряа бултынь шахуу энэ бригада зөөхэ юм.

Д. Жугдурова.

Комбайнернуудай амжалта

Энэ жэлдэ Бичурын аймагай Охин-Булагай МТС-эй харьяата колхозуудта орооһо таряанай ургаса урда жэлэйхиһээ муу бэшэ. Тус МТС-эй механизаторнууд түрүүшын үдэрһөө эхилжэ эмхитэйгээр таряа хуряалгада ороо. Таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, түргэнөөр хуряажа абахын тулада механизаторнуудай хоорондо мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Тиигэжэ Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг лафетнэ жаткын машинист Базар Мункуев энэ жэлдэ түрүүшынхеэ таряа амяарлан хадажа байбашье, мүнөө 200 гаран гектар хуряагаад байна. Базар Мункуев үдэр соогоо 20—25 гектар хадана. «С-6» комбайнаар Бадма Лудупов, «С-4» комбайнаар Филипп Ефимов таряа хадаха үдэрэйнгөө даалгабариие нэгэ хахад, хоёр дахин дүүргэнэ.

Мүн энэ МТС-эй харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг лафетнэ жаткын машинистнууд Георгий Асеев, Прокопий Носков үдэр соогоо 20—25 гектар хадана. Сабшагдаһан таряа хуряахадаа комбайнернууд Николай Перевалов, Кирилл Михайлов гэгшэд үдэр бүри 25—27 гектар суглуулан сохихо байна.

Иигэжэ Охин-Булагай механизаторнууд богонихон болзор соо, һайн шанартайгаар таряагаа хуряажа абахын түлөө оролдожо байна.

А. Дашиев.

Нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

Һаянай Түнхэндэ сэлмэг үдэрнүүд боложо, августын 31-һээ зарим колхозууд таряанда орожо эхилээ. Тиигэжэ Түнхэнэй МТС-эй харьяата табан колхоздо 14 лафетнэ жатка хүдэлжэ байна. Түрүүшын хоёр үдэрэй туршада 700 гектар орооһото культура хадагдаба.

17 партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 91 гектар, Хрущевой нэрэмжэтэ, «Знамя» колхозуудта 100—100 гектар, Жуковай нэрэмжэтэ колхоздо 25 гектар хуряагдаа.

Шэнэ ургасын таряае богони болзор соо, эрхим шанартайгаар хуряан абахын тулада Түнхэнэй аймагай механизаторнуудай, колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ лафетнэ жаткын машинист Владимир Майдарханов («Знамя» колхозой таряанай нэгэдэхи бригада) түрүүлжэ ябана. Нүхэр Майдарханов үдэртөө 27 гектар таряа һайн шанартайгаар хадана. Мүн 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо ажаллажа байһан лафетнэ жаткын машинист Семен Попов үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Мангатханов.

Хадалга, тушаалгаяа тэгшэ ябуулна

Кударын аймагай Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата колхозуудта амяарлан хуряалга үргэнөөр хэрэглэгдэжэ, таряа хуряалга муу бэшээр ябажа байна. Тус МТС-эй харьяата «Путь Октября» колхоздо хүдэлдэг лафетнэ жаткын машинист Изот Кривогорницын, туһалагша Василий Кривогорницынтээ 290 гектар таряа хадажа, түрүү зэргэдэ ябана. Мүн энэ колхоздо хүдэлдэг лафетнэ жаткын машинист Иннокентий Жарников 250 гектар хадаа. Лафетнэ жаткын машинистнууд Иван Жарников, Доржо Улаханов, Иван Агафонов гэгшэд 200—200 гектар таряа хадаад байна. МТС-эй харьяата бусадшье колхозуудта таряа талхан хадагдажа, гүрэндэ тушаагдажа байнхай. Эндэхи Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Перевалов) түрүүлжэ ябана. Энэ колхоз 800 центнер таряа гүрэндэ тушаагаад байна.

Эдэ түрүүшүүлһээ Ленинэй нэрэмжэтэ, «Комбайн», Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозууд ехээр гээгдэнэгүй.

Һүүлэй мэдээгээр аймаг дотор 4350 гектар таряан хуряагдаад, тэрэнэйнь 3400 гектарынь амяарлан хадагдаа.

У. Цыдыпов.

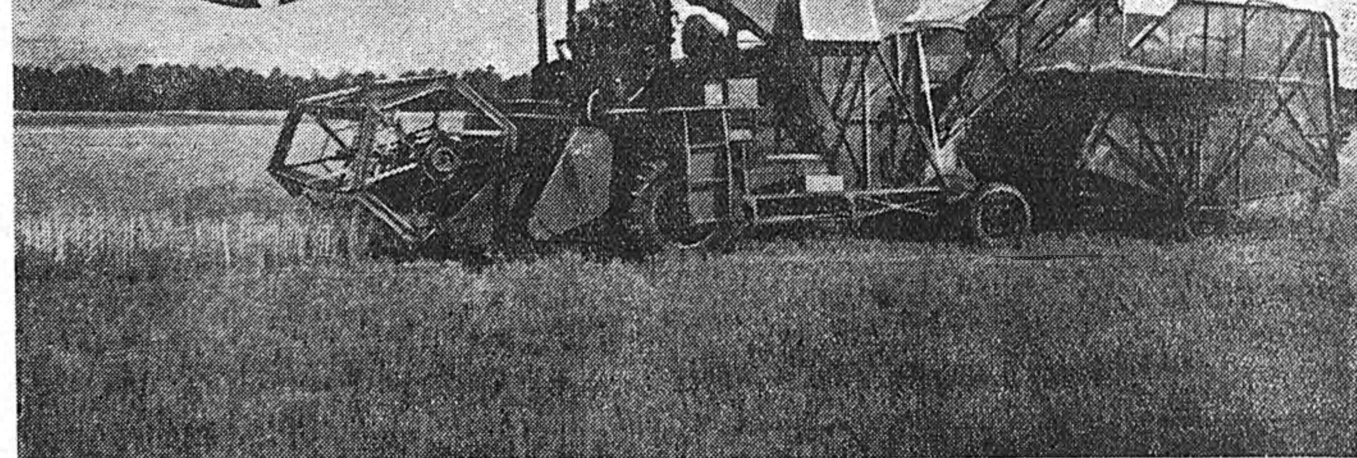

Эрхүүгэй областиин, Алайрай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг суута комбайнер Фридрих Гасаранов үдэрэйнгөө даабариие 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Нүхэр Гасаранов сезон соо 300 га таряа хуряаха уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүреэ соо комбайнер Фридрих Гасаранов «С-4» комбайнаар таряа хадажа ябана.

Л. Хайдуровай фото.

Хориин модошод түсэбһөө гадуур 56000 кубометр модо бэлдэхэнь

Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ аймагаймнай леспромхозуудай модошод эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалай шэнэ амжалта туйлахын түлөө эршэтэйгээр хүдэлжэ байна. Леспромхозуудай коллективүүд долоо һарынгаа түсэбые болзорһоонь урда дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 40 мянган кубометр модо Эхэ орондоо бэлэглэһэн һаа, 8 һара соо бүри ехэ амжалта туйлаба. Курбын, Хандагайн леспромхозууд эгээ энэ үедэ сентябриингаа түсэб дүүргэхэ дүтэлөө. Мүн Хорииншье леспромхоз тэдэнһээ ехээр гээгдэнэгүй. Эдэ леспромхозуудай ажалай амжалтанууд техническэ хүгжэлтэдөө онсо анхарал табиһанай ашаар туйлагдаа бшуу.

Промышленность болон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые һайжаруулха тушаа СССР-эй Верховно Соведэй VII сесси дээрэ абтаһан түүхэтэ шиидхэбэринүүд промышленностиие хурдан түргөөр хүгжөөхэ, техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ арга олгоһон байна. Парти, правительствын табиһан энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө бүхы ажалшад үнэн сэдьхэлһээ оролдоно. Леспромхозуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд машина зэмсэгүүдэйнгээ бүтээсые дээшэлүүлхэ зорилгоор уралан нарижуулгын 100 гаран дурадхал оруулһан байна. Эдэ дурадхалнуудые шэнжэлэн үзөөд, аша үрэ ехэтэйнүүдыень шэлэн хэрэглэһэнэй ашаар леспромхозуудай олон участогуудай ажалай бүтээсэ дээшэлнэ. Мастерска участогуудта багахан комплексно бригаданууд, звенонууд эмхидхэгдэжэ, ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ. Хандагайн леспромхозой Зүүн Хасууртайн участогууд (мастернуудынь Л. Гуманков, И. Новиков), Курбын леспромхозой Хасууртайн модо бэлэдхэлэй пунктын нүхэр Мартыновай хүтэлбэрилдэг мастерска участок юһэ һарынгаа түсэб дүүргэхэ дүтэлэнхэй.

Багахан комплексно бригада хэрэглэн, ажалай эмхидхэлые һайжаруулһанай ашаар хүдэлмэришэдэй, мүн автомашина, трактор бүхэнэй ажалай бүтээсэ нёдондоной хиһоо 14—20 процентээр дээшэлээ. Бензинээр хүдэлдэг «Дружба» гэжэ шэнэ хюрөөнүүд олоор хэрэглэгдэжэ, гарза ехэтэй нүүдэл электростанци үсөөнөөр ашаглагдадаг боложо байна. Тиихэдэ модо отололгын дээшэлхэтэй хамта, хэрэгсэлэй модоной гараса ехэ болоно. Модо бэлэдхэлгын технологиин һайжаруулагдаһанай ашаар продукциин өөрынь үнэ химдарна. Жэшээнь, Курбын леспромхоз жэлэй эхинһээ хойшо 700 мянган түхэриг, Хандагайн леспромхоз 600 мянга шахуу түхэриг арьбалаа.

Ажалай эмхидхэл һайжаруулан, бүхы техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхын түлөө тэмсэһэн дээрэһээ аймагаймнай леспромхозууд гүрэндэ хэрэгсэлэй модо ехээр үгэдэг, гарза багатайгаар хүдэлдэг боложо байна. Июль һарын хүдэлмэриин дүнгөөр социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлһэнэйнгээ түлөө Зүүн Хасууртайн мастерска участогай коллектив модошодой ба модо урадхуулагшадай профсоюзай обкомой, «Забайкаллес» комбинадай шанда хүртөө. Тиихэдэ Хандагайн леспромхоз хоёрдохи кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр Бүхэсоюзна гурбадахи шанда хүртэһэн байна.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэхэ тушаа КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол манай модошодые ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулһан байна. Энэ алдарта һайндэрые ажалай бэлэгээр угтахын тулада мүрысөөнэй эршэ улам шангадана. Хандагайн, Курбын леспромхозуудай хахадһаа олонхи хүдэлмэришэд үдэрэйнгөө нормые 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ байна. Тэрэшэлэн Хориин леспромхоздо модо бэлэдхэлэй гол хүдэлмэридэ байһан хүнүүд үдэрэйнгөө нормые амжалтатайгаар дүүргэдэг болоо. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, эдэ леспромхозуудта ажалай түрүүшүүл хоёр дахин олошороо. Курбын леспромхозой Ойбонтын модо бэлэдхэлэй пунктын модо таллуулагша Кирилл Иванов, модошон Владимир Любин, Хандагайн леспромхозой модошод Дугар Базаров, Михаил Граудэн болон бусад үнэн сэхэ ажалаараа сууда гаранхай. Эдэ түрүүшүүл үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл хэрэглэн, 1957 ондо хэхэ даалгабарита түсэбүүдээ хоёр дахин дүүргээд, мүнөө ерэхэ жэлэй түсэбөөр хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй.

Иигэжэ модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түсэб бүхы дээрээ муу бэшээр дүүргэгдэжэ байбашье, леспромхозуудай хүдэлмэридэ үшөө ехэхэн дутагдалай бии байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэн, үйлэдбэриин технологиие һайжаруулха хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө анхарал багаар хандуулха ушар үзэгдэнэ. Зарим мастернууд, техническэ хүдэлмэрилэгшэд түргөөр шиидхэжэ боломорр ажахын жэжэ асуудалые бэеһээ холодуулан зайлуулдаг байха юм. Хориин леспромхоз аймагайнгаа бэшэ леспромхозуудһаа ходол хожомдохоёо һанана. Энэ леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ дутагдалаа хаһа саг соонь усадхахын түлөө һулаар тэмсэнэ. Модо бэлэдхэлэй пунктын участогуудта хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай һайн эрхэ нүхэсэл байгуулагданагүй. Тиимэһээнь олон модошод ажалһаа гаража, ондоо предприятинуудта ошохо баатай болоно. Тиихэдэ пунктнуудта ажалай эмхидхэл һулашаг байһаар. Түрүү дүршэл багаар хэрэглэгдэнэ. Эдэ дутагдалнууд тус леспромхозой түсэбэй дүүргэлтэдэ һаад ушаруулна.

Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые бэелүүлэн, Хандагайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй Наранай пунктын коллектив аймагайнгаа модошодой дунда социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ үүсхэл гаргажа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахые уряалаа һэн. Наранайхидай патриотическа үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэһэн байгаа. Олонхи мастерска участогуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна болон профсоюзна организацинууд социалистическэ мүрысөө бодото дээрэнь хүтэлбэрилжэ ороо. Гэбэшье, Хориин леспромхоздо иимэ хүдэлмэри хэгдээгүй. Зүүн Хуурайн модо бэлэдхэлэй пункт, Хандагайн леспромхозой Могойтын участогай хүтэлбэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ модошодоо олоор хабаадуулжа шадаагүй. Мүрысөөнэй дүн гаргагдадаггүй, али бригадын түрүүлжэ, гээгдэжэ ябаһаниинишье мэдэгдэдэггүй байһаар.

Леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэриингөө доторой арга боломжонуудые хүсэд обёордоггүй, тиигэжэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ холын хараата түсэбүүдые зохёоногүй. Энээн дээрэһээ боложо, багахан уялганууд абтана. Энэ ушарта предприятиин хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд зэмэтэй. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй эхиндэ Хандагайн модо бэлэдхэлэй пунктын хүтэлбэрилэгшэд түсэбөөл дүүргэбэлнай хүрөө гэһэн гээгдэнги бодол гаргажа, үйлэдбэриингөө ехэ арга боломжые хэрэглээгүй үлөө һэн. Тэрэ пунктын долоон һара соо хүдэлөөд байхыень харахада, түсэбһөө гадуур үшөө 9 мянган кубометр модо Эхэ орондоо үгэхэ шадалтай байгаа бшуу. Леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организацинууд хүдэлмэридөө иимэ алдуу гаргажа огто болохогүй байһаниие ойлгохо ёһотой.

Аймагайнгаа модо бэлэдхэлэй промышленностиин предприятинуудай үнгэрһэн 8 һарын туршада хэһэн, бүтээһэн ажалые хаража үзөөд байхада, аймагайнгаа модошодой Октябриин алдарта һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэнь лабтай. Модошодоймнай түрүүн абаһан уялга соо жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 43 мянган кубометр модо Эхэ оронойнгоо арадай ажахыда бэлэглэхэ гэжэ хараалһан байгаа. Һүүлэй үедэ леспромхозуудаймнай коллективүүд арга боломжоёо дахин хаража үзөөд, урид абаһан тэрэ уялгаяа 56 мянган кубометр хүрэтэр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэээ. Мүнөө энэ шэнэ уялга хадаа модошодоймнай дайшалхы зорилго болоод байнхай.

Байрын гэр олоор бариха тушаа парти, правительствымнай тогтоол манай модошодые ажалай бүри ехэ амжалтада зоригжуулба. Тиигэншьегүй яахаб. Барилгын энэ харюусалгатай хэрэгые бэелүүлхэдэ модошодой ажал ехэ үүргэ дүүргэнэ ха юм.

А. Афанасьев, КПСС-эй Хориин айкомой секретарь.

Семипалатинск. Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическа мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, цементын завод баригшад улам эршэмтэйгээр хүдэлнэ. Эрьелдэдэг түрүүшын пеэшэн бүтэхэсэ байна. Энэ пеэшэн барижа байһан Н. И. Ордагай бригада халаан соогоо хоёр нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Н. И. Орда эрьелдэдэг түрүүшын пеэшэн барилсажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Жолоошод һайнаар ажаллана

Октябриин революциин 40 жэлэй ойн һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула мүрысэн, Мухаршэбэрэй авторотынхид ажалай шэнэ шэнэ амжалта туйлана.

Автомашинын жолоошод нүхэд Н. А. Степной, В. Н. Ветошников гэгшэд нормоёо һара бүри 1,5-һаа үлүүлэн дүүргэнэ. Үнгэрһэн һаранuудта эдэ нүхэд автомашинаяа 100 мянган километртэ капитальна заһабарилгагүйгөөр ябуулха зуураа, 300—300 түхэригэй авторезинээ алмаа. Шофёр нүхэр М. С. Драньков даалгабаряа мүн лэ һара бүри үлүүлэн дүүргэһэн, жэлэй эхинһээ хойшо 200-гаад литр бензин, 1000-гаад гаран түхэригэй резинэ алмаһан байна. Тиихэдэ нүхэр Симухин «ЗИС-5» маркын машинаар 100 холо гаран мянган километр капитальна заһабарилгагүйгөөр ябажа, ехэхэн мүнгэ алмаа. Нүхэд С. Мурзин, Г. Мурзин, В. Филатов, И. Утенков болон бусад ашаа шэрэлгээр, алмалта хэлгээр түсэбөө мүн лэ үлүүлэн дүүргэдэг түрүү жолоошод юм.

Гадна, автогаражай хүдэлмэришэдэй ажалай амжалтые тэмдэглэхээр. Жэшээлхэдэ, түмэршэ, модошо дархашуул нүхэд Галендухин, Максимов, слесарь нүхэр Голодовкин, токарь П. Коденев, газаар гагнуури хэгшэ нүхэр К. Федоров болон бусад һара бүри 2—2,5 нормо дүүргэнэ.

Энэ үедэ тус авторотынхид жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнад. Авторотын олохон жолоошод мүнөө колхозуудта туһалжа байнхай.

М. Николаев.

В. Ф. ПЕЧКИН

Байгал шадар Совет засаг тогтоохын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгшэдэй нэгэн, 1920 онһоо КПСС-эй гэшүүн нүхэр Василий Федорович Печкин Октябриин социалистическэ революциин эхин үеэр большевик үзэл батаар баримталдаг болоһон байгаа. Совет засагай байгуулагдаһан дары нүхэр Печкин Сибириин 5-дахи стрелково дивизиин революционно гүйсэдкомой гэшүүн боложо һунгагдаһан байна. Албанһаа табигдатараа—1918 оной февралиин 15 болотор тэндэ хүдэлһэн юм.

Гэртээ бусаһан дары Байкало-Кударын аймагай Шершово, Инкино, Дубинино, Дулаан болон бусад тосхонуудаар ажаһуудаг таряашадай дунда большевигүүдэй политика тухай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа эхилээ һэн.

1918 оной февраль соо Байкало-Кударын аймагта түрүүшын Соведүүдые эмхидхэхэ, хэрэгтэ, тэрэнэй хүдэлмэридэнь В. Ф. Печкин эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Тэрэ жэлэй август һарада колчаковецууд болон семеновецууд тэндэхи хэдэн тосхон эзэлээд, большевигүүдые, мүн дэмжэдэг хүнүүдыень тамалжа эхилһэн байха юм. Энэ хатуу үедэ Василий Федорович хадаа сагаантанай засагые унагаахын тула нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулалсаһан, нюуса революционно штабай гэшүүн байһан юм.

1920 ондо Прибайкальеда арадай восстани эхилээ һэн. Восстаниин түрүүшын үдэрһөө (январиин 11-һээ) нүхэр Печкин Усть-Селенгинскдэхи сэрэгэй-революционно штабай гэшүүнээр, восстанида хабаадагшадые эдеэ хоолоор хангаха комиссараар томилогдоһон байна. Революционно комитедэй гэшүүн болоод хүдэлжэ байхадаа, сэрэгһээ зугадаха ябадалтай тэмсэхэ комитедэй түрүүлэгшын уялга дүү[р]гэдэг, уездын гүйсэдкомо[й] юрэнхы таһагые даагшын ор[...]логшоор, продразверстко хэх[э] түлөөлэгшөөр, эдеэ хоолоор дуталдажа байһан губерни[...] нүүдһээ нүүжэ ерэгшэдые гэ[...] байраар, эдеэ хоолоор ханга[...]ха харюусалгата түлөөлэг[...]шөөр хүдэлһэн юм. Тэрэшэлэн районой эдеэ хоолоор хангаха комитедые даажа хүдэлөө. Эд[э] тушаалнуудта 1923 оной фев[...]раль болотор байгаа.

Коммунистическэ партимнай граждан дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр, арадай ажахые һэр[...] гээхэ, мүн хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи түрүүшын социалистическэ общество байгуулха зорилго шиидхэжэ эхилээ һэн. Тэрэ үеһөө хойшо нүхэр Печкин колхозуудые эмхидхэхэ ба[...] бусад харюусалгатай хүдэлмэри олон жэлдэ даажа яба[...]һан байгаа. 1924—28 онуудай үеэр Сухая, Оймур, Инкино болон бусад тосхонуудта партийна эхин организацинуудые байгуулалсаһан байна.

В. Ф. Печкин, хамтадаа 2[...] жэлэй туршада, Корсаково, Кудара, Оймур, Кабанск тосхонуудта партийна организацинуудай секретарь байһан юм. Һүүлэй 20 гаран жэлэй хугасаа соо ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадаар оло дахин һунгагдан, Соведэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Депутадайнгаа уялга мүнөө хүрэтэр жэшээтэ һайнаар дүүргэнэ.

Василий Федорович 72-той болонхойшье һаа, мүнөө ни[...]тын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэһэн тухайгаа залуу үетэндэ, һурагшадта хөөрэжэ үгэдэг, тэдэниие революционно заншалай үндэһөөр хүмүүжүүлхэдэмнай бидэ багшанарта туһалдаг байна.

Б. Махатов

Һайнаар ажаллана

Улан-Удын судна заһабарилгын завод үнгэрһэн август һарада үйлэдбэриингөө даалгабариие болзорһоонь урид, эрхим шанартайгаар дүүргэбэ. Тус заводойхид Братска ГЭС-эй захилаар 3 теплоход бүтээжэ үгөө.

Хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ котельнэ, модо болбосоруулгын цехүүд түрүүлжэ гараа. Котельнэ цехын 9 бригадаһаа нүхэд Будаев, Валеев, Павлуцкий, Паршин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд илангаяа һайн амжалта туйлана. Тус бригаданууд үдэр бүри 2—2,5 нормо дүүргэнэ. Түрүү хүдэлмэришэд—модошо дархашуул нүхэд [...]ранов, Самойлов, Мамулов, Раз[...]реев, шэрэшэд Тарасов, Попов, [...]халевич гэгшэд жэшээтэ ажал[...]раа завод доторoo суутай болонх[ой].

Заводой коллектив энэ туйла[...] амжалтаяа улам арьбадхан, саа[...]даа бүри һайнаар ажаллахаар [зо]ригжонхой. Мүнөө тэдэнэр Окт[яб]риин революциин 40 жэлэй ойдо [...]рюулан, жэлэйнгээ түсэбые бол[зор]һоонь холо урид дүүргэхэ гэһэн [...]нэ уялга абаба. Жэшээлхэдэ, [ко]тельнэ цехынхид жэлэйнгээ түсэ[б] октябриин 1-дэ дүүргэхэ гэһэн у[ял]га абанхай.

Д. Балдан[...]

Москва. 1957 оной Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ үүлтэртэ эбэртэ бодо мал худалдагдадаг болоо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: худалдагдаха ёһотой хашарагууд харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Ажал гээшэ алдар солын хэрэг мү[...]

★

Заиграйнхидай үгэ

—«Олониитэдэ харша, бусадай хүзүүн дээрэ амидарагшадтай шанга тэмсэл хэдэг болохо тухай хуулиин» проектые РСФСР-эй Верховно Соведэй хуули гаргаха тушаа һанамжа дурадхалнуудые оруулдаг комиссиин саг болзор соонь зохёожо гаргаһаниинь тон һайшаалтай,—гэжэ Заиграйн аймагай колхозникууд, механизаторнууд болон хүдэлмэришэд суглаанууд дээрэ мэдүүлээ.

Курбын МТС-эй культурын байшан соо 80 гаран хүн сугларжа, шэнэ хуулиин проект тухай парторганизациин секретарь нүхэр Синявинай элидхэл шагнабад.

Бусадай хүзүүн дээрэ амидарагшадые үзэн ядадаг, шоо шобто харадаг тухайгаа барилгын десятник Трофим Калинин мэдүүлээд, шэнэ хуулиин проектые бултадаа һайшааел гэбэ.

— Би ажал хэжэ шадаха болоһонһоо хойшо багаханшье саг соо хүдэлмэригүй ябажа үзөөгүйб,—гэжэ 50 наһатай слесарь Иван Карбушев хэлээд, амяа хараад, аралжаа наймаа хэжэ, хото, тосхонуудаар тэнэжэ ябадаг зарим хүнүүдэй амыень татаха хуулиин проектын зохёогдоһондо баяртай байһанаа элиршэлбэ.

Гадна Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тус хуулиин проекттэй танилсаад, тон ехээр дэмжээ. «Манай социалистическэ орондо бусадай хүзүүн дээрэ һуудаг этэгээдүүд байха ёһогүй» гэжэ һаалишад П. Афанасьева, В. Матвеева, Т. Заиграева гэгшэд хэлэбэд.

М. Сосов.

★ ★

Шэнэ хуулиин проектые дэмжэнэ

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой вагон хабсаралгын, шэрэм шудхалгын, тендернэ, паровоз хабсаралгын ба бусад цехүүдэй хүдэлмэришэд, техникүүд, инженернүүд өөһэдынгөө суглаанууд дээрэ шэнэ хуулиин проектые зүбшэн хэлсээ.

Хуулиин проектые бултадаа һайшааха зуураа, социалистическэ общество дотор олониитэдэ харша, арадай хүзүүн дээрэ амидарагшад байха ёһогүй гэжэ тэдэнэр мэдүүлбэ.

Паровозо-хабсаралгын цехтэ һаяхан суглаан болоо.

—Олониитэдэ харша, бусадай хүзүүн дээрэ амидарагшадые ажалаар хүмүүжүүлхэ гэжэ хараалагдаһаниинь тон зүб,—гээд хүдэлмэришэн нүхэр Г. Демидов һайшааба. Тиигэжэ ондоо тээшэнь эльгээгдэһэн хүниие багашаг салин абадаг ажалда хабаадуулбал таараха гэжэ һанамжаяа оруулба.

Мүн нүхэр Кочкин үгэ хэлэ[жэ] шэнэ хуулиин проект һайшаахатай хамта, иигэжэ мэдүүлээ: зарим[...]нүүд үбэлдөө хүдэлһэн аад, [...]ниинь ажалаа хаяжа, ой тай[гаһаа] һамар болон жэмэс суглуулдаг, [...]рэнээ үнэтэйгөөр худалдажа, [...] олзо олодог байна. Иимэ олзо[...] үеын дүүрэмсээр дахяад үйлэ[дбэ]ридэ ерэдэг юм. Хүнгэн мүрөөр [...] бэдэрээд ябадаг хүнүүдтэй [...] шангаар тэмсэхэ шухала [...] һанаһаб,—гэбэ.

Үгэ хэлэгшэд барандаа хуул[иин] проектые һайшаан дэмжээд, [...] хуули түргэнөөр хүсэндэнь ору[улха]хые гуйнабди гэбэ.

Хуулиин проектые заводой бу[...] цехүүдтэ зүбшэн хэлсэжэ үр[гэ]жэлһөөр.

Д. Цыбикдоржие[в]

Нэгэн дуугаар дэмжэбэ

Олониитэдэ харша, бусадай хүзүүн дээрэ амидарагшадтай шангаар тэмсэдэг болохо тухай хуулиин проектые Хэжэнгын аймагай ажалшад зүбшэн хэлсээд, ехэтэ һайшаан дэмжэжэ байна.

Һүүлэй хэдэхэн хоног соо колхозуудай бригаданууд, аймагай эмхи зургаануудаар 12 суглаан болоо. Тэндэ 600-гаад хүн хабаадажа, [...]би гараниинь үгэ хэлэбэ.

Суглаануудта хабаадагшад хуулиин проектые нэгэн дуугаар [һай]шаагаад, тэрэниие түргөөр хү[сэн]дэнь оруулха шухала гэжэ дур[дa]хана. Хүнгэн олзо бэдэрээд, за[...] ябадаг этэгээдүүдтэй шангаар т[эм]сэхэ шухала гэжэ мэдүүлбэ.

С. Дылгыро[в]

НҮХЭД МАЛШАД! һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-ө ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын түлөө тэмсэе!

★

Үгэдөө хүрэхэбди

…мяха, һү, тоһоной хүн бүхэндэ …тэсын талаар Америкын Хол…то Штадуудые ойрын жэлнүүд… хүсэхэ тушаа парти, правитель…ын табиһан зорилгые манай …мын гахайшад үнэн зүрхэнһөө …унаар дэмжэн, бүри шангаар …лажа ороо.

…үнөө фермын хүдэлмэрилэгшэ…дунда социалистическэ мүры… үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Гахай… уялгануудаа дүүргэхын түлөө …адаа оролдоно. Тиигэжэ ажал …мэримнай урагшатайгаар яба…байнхай. 60 томо эхэ гахайн тус …һөөнь 9 поршоонхо абтаа. Тич… эрхим гахайшад нүхэд Варфо…еева Н., Варфоломеева Х. ха…алдаг 20—20 эхэ гахайнгаа тус …һөөнь 10 поршоонхо абаад, бү… бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. …а, фермынгээ 77 залуу эмэ га…һаа 5—5 поршоонхо абаха уял… дүүргээбди.

…үнөө январь, февраль һарада …эн 200 гахай шахалгада та…анхай. Тэдэнэй шэгнүүрынь …эй үедэ ехээр нэмэнэ. Жэшээл…, ахалагша гахайшан У. Калаш…вагай даажа байдаг гахайнууд …ь, июль һарада сүүдхэдээ тус …идөө 500 граммаар шэгнүүрээ …ээ һэн.

…ермэ шадархи газарай 4 гектар…зелёнко, мүн хэдэн гектарта го… таригдаа һэн. Тэрэнээ мүнөө …агдажа байһан гахайнуудтаа …уулжа эдюулнэбди. Гадна, 6 …арта хартаабха таригдаа. Хар…һаяа малтангүйгөөр гахайнууд… эдюулхэбди.

Колхознай энэ. жэл 750 цент… гахайн мяха тушааха уялгатай. Мүнөө мяха тушаалгаар хахад …эймнай түсэб дүүргэгдэнхэй. …хи квартал соо 361 центнер мя… тушаахабди. Энэ кварталай түсэ… саг соогоо дүүргэхэ зорилгоор …ь һарада 65 толгой гахай тус …ин 78 килограмм шэгнүүртэй… тушаагдаа. Һаяын үдэрнүүдтэ …олгой гахай тушаахамнай.

…арти, правительствынгаа анха…а харюу болгон, манай фер… гахайшад абаһан уялгаяа лаб …гэжэ шадаха байна.

А. Бодров, Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермые даагша.

Гүрэндөө тарган мяха тушаана

…унай һорьмо ногоондо таргал… 5—6 наһатай сарнуудые, һааг…аа болиһон үнеэдые, амба бу…удые хамтадаа зуу гаран ма… «Дружба» колхоз гүрэндэ ту…ба. Эдэнние тусгаар гүүртэ …он, ногооной һайнда, уһанай …алагта адуулжа, хүбшэ хүдөө… нүүжэ ябадаг юм.

П. Очиров.

…аменай аймаг.

Түнхэнэй аймагай «Путь к коммунизму» колхозой малшан Ёндон Рабданович Халударов 60 наһа хүрөө. Нүхэр гүүртэдэ малшанаар хүдэлнэ. Гүүртын 1000 литр һү һааха уялга абанхай. Тэрэнэй дүүргэхэ хэрэгтэнь хубитаяа оруулхын тулада нүхэр Халударов малаа һайнаар адуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Р. Халударов.

Г. Доржиевай фото.

Үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаахын түлөө

Энэ жэлдэ Кударын аймагай һаалишад үнеэн бүриһөө 1550 литр һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү абалгаяа нэгэ хахад дахин дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэнхэй. Мүнөө үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал хоёр дахин ехэ һүн гүрэндэ тушаагдаад, худалдагдаад байна.

Жэл ерэхэ бүри ажалдаа амжалта туйладаг дүршэл ехэтэй малшад эндэ олошорно. Жэшээлхэдэ, 1955 ондо 7 һарын турша соо үнеэн бүриһөө мянга, мянга гаран литр һү һааһан һаалишад оройдоо 27 хүн байгаа һаа, мүнөө тэдэнэй тоо зуу гаран болонхой. «Путь к коммунизму» колхозой һаалишан Н. Игумнова 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1817 литр һү һааһан байна. Мүн «Путь Октября» колхозой һаалишан Афанасьева үнеэн бүриһөө 1811 литр һү һаагаа. Аймаг соогоо түрүүлжэ ябаһан «Путь к коммунизму» колхоз 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1435 литр һү һаажа, гүрэндэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө 3,5 дахин дүүргэһэн байна. Июль һарада һү һаалгаар һайн амжалта туйлаһан Ехэ-Кударын МТС-тэ КПСС-эй обкомой болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Аймагай һаалишад Агуу Октябриин 40 жэлэй ойе угтуулан дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсожо, ажахын жэлэй эхинһээ һайндэр болотор үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха гэжэ уялга абаад, амжалтатайгаар ажаллажа байна.

С.Таханов.

А. БАДАЕВ

Хара далайн эрьедэ...

2. ХАРА ДАЛАЙ.

Хара далай эрьенүүдээ тулаад,
Халуун наран дор нюргаяа шарана.
Хадалиг долгид уһыень миралзуулаад,
Хаба соохоноо наашаа мухарина.
Тэнгэриин далайтай ниилэһэн газарта
Тобойно корабль, хабсагайдал харалан.
Шанха дээрэмни үүлэнэй забһарта
Шэдиеэ харуулна истребитель урбалдан.
Үзэсхэлэн һайхан далай номгондоо,
Үнгын шэрээр будаатай гэхээр.
Шуургалхадаа һүртэй—кораблиие зоргондоо
Шэдэхэ, дугтарха зомгооһон шэнгеэр.

3. «ЭРЭЛХЭГ ТАМАРААША»

Зөөлэхэн элһэн дээр хэбтэнэ шунгагшад,
Зариманиинь саагуур долги эсхэнэ.
Старшина түрүүтэй залуу сэрэгшэд,
Сэгээн долгиндо шунгахаа'зэһэнэ.
«Уһа руу!»—гээд старшина захирна,
Удангүй бусалшаба далайн эрье.
Харин Сэндэ яаралгүй нобшорно,
Харажархиба нүхэрынь гэдэргээ эрьен:
«Хүлөө норгохоо айна гүш, Сэндэ!»
Хүбүүн улагад гэн хажуушаа харана.
(Хоёр басагад һуугаа ха тэндэ)
Харайгаад уһа руу хабаараа «тамарна».
Арбаганажа байтараа уһа залгяад,
«Абарыт» гэжэ хүбүүн хашхарба.
Тугаарай басагад һүүхирхыень дуулаад,
Тэрэниие татажа эрьедэ гаргаба.
Уһан гашуун гү, «эрэлхэг тамарааша?»—
Унатараа энеэлдэнэ нүхэдынь сугларaад,
— Басагадһаа эшээд...—Сэндэ хараашалан.—
Байгалай эрьедэ түрэһэн үдэһэн аад..:

4. НЭГЭ БАСАГАНДА

Эндэхи һүнинүүд харанхы,
Эмнинэ мүшэд тэнгэриһээ.
Һажажа ядаад газаашаа
Һаяхан гарааб гэрһээ.
Сэсэрлиг соогуур гэшхэлнэб.
Сээжэдэм гунигай үүлэн.
Басаган гарыш урдаһаам
Бүрэнхы аллейе гэрэлтүүлэн.
Байгалай уһандал сэбэрхэн
Баяртай нюдөөрөө харыш.
Наранда шүүдэрэй хатадагтал,
Намһаа гунигым дэгдүүлыш!

Крым, 1957 он.

В. ЖАЛСАНОВ

Ипподром дээрэ

Хаядал һайнтай боромни
Хазаар даран хатарнал,
Һамбай һүүлынь һалхинда
Һагсалзан хойшоо хиидэнэл.
Харин гансал боожыень
Халаг, намда барюулнагүй.
— Амыень татажа диилэхэгүйш,
Алдахаш,—гээд лэ үгэнэгүй.
Энээхэн боожыень барьял һаа,
Эжынгээ хөөрэдэг үльгэрэй
Далита хүлэг мориндол
Дэгдэн ниидэшэхэ һэм тэнгэреэр.

Үнгэржэ байгаа табанжэлдэ культурын болон байрын гэрнүүд Улан-Удэдэ олоор баригдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зооветеринарна институдай студентнэрэй хамтын байра.

И. Денисовэй фото.

Монголой уранзохёолшодой шүлэгүүд

ТАРБА

Сүхэ-Баатарай зандан ташуур

Хүрин зандан ташуур,
Хүнэй дуратай ташуур бшуу!
Хүсэтэ жанжан эзэмшээд,
Нэрэдэ гараһан ташуур бшуу.

Монгол хүнэй хэһэн
Уран хээтэй ташуур бшуу.
Мохошогүй жанжан Сүхэ-Баатарай
Барижа ябаһан ташуур бшуу!

Мүнөөдэр бидэнэй эдлэгшэ
Эрхэ жаргалай эхиие
Үнгэтэ энэ ташуур
Хадагалжа ябаал удаан.

Үрлэг жанжан баатарай
Арюун гарта адхагдаад,
Арад зоной хэрэгээр
Москва ошолсоһон ташуур бшуу.

Зоболондо дарагдаһан арадай
Гуииг уйдхарые тараалсажа,
Зохид түгэлдэр байдалда
Хубияа хүргэһэн ташуур бшуу.

БАНЗАРАГЧ

Эхэ оронойм тала

Согтой залуу наһанаймнай
Сэнгэжэ ябаһан тала юм.
Сарюун һайхан дуунаймнай
Салгидажа жэнгирдэг тала юм.

Уран гоё нямнянуудай
Ургажа һалбардаг тала юм.
Дошхон тунгалаг голнуудай
Долгилжо сэнхирлэдэг тала юм.

Арад түмэнэй жаргалай
Үлгы болоһон тала юм.
Амгалан тайбан ажалай
Амидарал болоһон тала юм.

Нацагийн ГОМБОДОО

Яахам бэ?

Хөорхэн сарюун шарайнь
Хододоо һанагдана—яахам бэ?
Хүүхэн инаг шамхандаа,
Хүсэлни эрмэлзэнэ—яахам бэ?

Намуу даруухан харасань
Намай шэртэнэ—яахам бэ?
Нангин дуранайнгаа тухай
Тэрээндээ хөөрэхэм—яахам бэ?

Б. ЯБУУХУЛАН

Һүниин зураг

Унтаржа алтан наранай туяа
Уулын саана хоргодон оробо.
Уянгатай дууша шубууд
намхараад,
Унтаад, абяагаа хатан нойрсобо.

Һара-шэмэгээ зүүжэ энгэртээ,
Одод-хашарһаа хасартаа табяад,
Ханилһан инагаа хүлеэһэн шэнгеэр
Харанхы һүни гараба таладаа.

В. Петонов, буряадшалба.

ЭХИН ДҮНГҮҮД

Совнархозой хүдэлмэри тухай

…ССР-эй Верховно Советэй VII …сиин шиидхэбэриин ёһоор орон …орнай тус бүридөө Совнархозтой …номическа районууд байгуулаг…дай. Эдэ Совнархозууд промыш…ность болон барилгын хэрэгүү… нютаг дээрэнь хүтэлбэрилхэ …тэй. Манай Бурят-Монголой …номическа районой Совнархозой …элдэ промышленна 92 предприя… болон барилгын организацинууд …һон байна. Эдэ предприяти бо… барилгын организацинууд энэ …дэ 1,7 миллиард түхэригэй ва…юй продукци үйлэдбэрилхэ юм. …дай ажахын гол һалбаринуудай …эн болохо промышленность бо… барилгые гүрэнэй үмэнэһөө хү…бэрилхэ ехэ эрхэ экономическа …оной Совнархоздо үгтэнхэй.

Республикымнай промышленнос…н олон ондоо һалбаритай бай…инь хараада абтажа, Совнар…ой дэргэдэ машина бүтээлгын, …рилгын, хангалгын, худалдаа …маанай дүрбэн управлени, тии…э 8 таһаг байгуулагданхай. …э таһагуудыень тоолобол, тех…ическэ, үйлэдбэриин, мүнгэн сан…, хамжан хүдэлмэрилгын ба об…эль хоорондын харилсаа холбоо…, түсэблэлгэ-экономикын, захир…анай, кадрнуудай, һуралсалай …арнуудай таһагууд ба главна …галтери болоно. Совнархоз мэ…эдэ байһан предприяти болон …рилгын организацинуудай үйлэд…рие, мүнгэн сангай хэрэгые хү…бэрилхэ зуураа, гүрэнэй түсэбэй …үргэлтын талаар гүйсэд харюуса… байна.

Республикымнай партийна болон …ветскэ организацинууд совнархо…й ажал-ябуулгада онсо анхарал …дуулжа, хүдэлмэреэ түргөөр …шидхэхэ хэрэгтэнь ехэ туһаламжа …үлээ. Совнархозой аппарат бо… управленинүүдынь хүнүүдээр бүридхэгдэжэ дүүрээ шахуу. КПСС-эй Центральна Комитет республикымнай Совнархозой хүтэлбэрилхы тушаалнуудта мэргэжэл ехэтэй инженернүүдые эльгээһэн байна. Совнархозой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерствоһээ инженер А. А. Каспаров, Совнархозой машина бүтээлгын управлениин начальнигаар Авиационно промышленностиин министерствоһээ инженер Н. К. Титов, Совнархозой барилгын управлениин начальнигаар Радиотехническэ промышленностиин министерствын главкаһаа инженер Г. С. Ланской эльгээгдэнхэй. Тэрэшэлэн республикымнай промышленна ехэ ехэ предприятинуудһаа үйлэдбэриин дүй дүршэл ехэтэй 100 гаран инженер, технигүүд Совнархозой аппарадта абтаа.

Совнархоз ажал-ябулгынгаа түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, мэдэлдээ абаһан предприяти болон барилгын организацинуудай үйлэдбэрие тодорхойгоор хүтэлбэрилжэ захалаа. Предприятинуудай хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые үйлэдбэреэ хүтэлбэрилгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха арга олдобо. Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэд өөһэдынгөө тала харахаяа болижо, бүхы асуудалнуудаа гүрэнэй ниитэ хэрэгтэ аша туһатайгаар шиидхэдэг болоо.

Совнархоз гээгдэнги предприятинуудта туһаламжа үзүүлхын зорилгоор хэдэн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые август һарада Зэдын комбинат, Темлюйскэ цементын завод эльгээгээ. Тэдэ хүдэлмэрилэгшэд эдэ гээгдэнги предприятинуудай үйлэдбэриие шэнжэлэн үзэжэ, гээгдэлһээнь гаргаха талаар бодото хэмжээ абажа байна. Совнархоз предприятинуудай түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха тушаа асуудал шиидхэжэ эхилээ. Олон предприятинуудта бүтээсэ ехэтэй машина зэмсэгүүд хаанашье хэрэглэгдэнгүй хэбтэжэ байһан ушар олон байгаа. Тиихэдэнь нүгөөдэ зарим предприятинууд иимэ машина зэмсэгээр дуталдажа байгаа. Жэшээнь, Темлюйскэ цементын заводой склад соо хэдэн түхеэрэлгэнүүдэй миин хэбтэжэ байһые абажа, ондоо предприятинуудта үгөөбди.

Совнархозой мэдэлдэ ороһон «Джидастрой» трест болон барилгын бусад организацинууд муугаар хүдэлмэрилжэ, гүрэнэй түсэбые дүүргэнэгүй. Барилгын эдэ организацинуудай хангалтагүй хүдэлмэриин гол шалтагаан юуб гэхэдэ, үйлэдбэриинь техническэ база муу байна. Тиимэһээ барилга дээрэ индустриальна арга хэрэглэн, барилгые түмэр-бетоноор хэхын аргагүй. Энэ дутагдалые усадхахын зорилгоор республикымнай Совнархоз барилгын трестнүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай тогтоол гаргаба. Искусственна аргаар утаһа гаргаха заводой барилгые эрхилжэ байһан барилга-хабсаралгын трестдэ, «Темлюйцемстрой» трестын барилга-хабсаралгын 4-дэхи участок үгтэбэ. Тэрэшэлэн Выдрино станцидахи түмэр замай барилга-хабсаралгын управлени, «Байкалгосрыбтрестын» барилгын участок тус трестын мэдэлдэ үгтэбэ.

«Бурмонголстрой» трестын барилгын участок «Джидастрой» трестдэ үгтөө. Энэ трест Кяхтын трикотажна фабрикын барилгые дүүргэһэнэйнгээ һүүлдэ, эндэхи селиманидай рудник барижа эхилхэ юм.

Промышленностиин бүхы һалбаринуудай 1958 оной хүдэлмэриин түсэбэй проектнүүдые зохёолгоор Совнархоз ехэхэн хүдэлмэри хэбэ. Тэдэ проектнүүдые зохёолгодо хүдэлмэришэдэй олоороо хабаадалсажа, үйлэдбэриингөө бүхы арга боломжые гүйсэдөөр хэрэглэхэ арга олгогдоо. Предприятинуудай хоорондоо хайшан гэжэ хамжан хүдэлхэ, продукци үйлэдбэрилгөөр мэргэжэхэ асуудал хараалагдана.

Оронноймнай экономическа районуудта Совнархозуудай байгуулагдаад байхада, промышленность болон барилгые материально-техническэ талаарнь хангалгые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэй болоо. Тиимэһээ Совнархоз ондоо экономическа районуудтай холбоо барисаа байгуулжа, өөһэдтөө үгы түүхэй эд, түлишэ болон бусад хэрэгсэлые хэрэгтэй зэргээрнь саг соонь асаруулха байна. Тиигэхэ зуураа, Совнархоз предприятинуудайнгаа үйлэдбэрилһэн продукциие худалдаа наймаанай конторо, базаар дамжуулан, ондоо экономическа районой хэрэглэгшэдтэ саг соонь хүргэхэ уялгатай. Манай Совнархоз экономическа ондоо районуудта ехэ хэмжээнэй барилгын модо, цемент, сонхын шэл, станогуудые, нүүрһэ, эдеэ хоолой зүйл үгэхэ байна. Энэ ушарта өөһэдынгөө тала хаража, ондоо тээшэ эльгээгдэхэ продукциие удааруулха ябадал гаргажа яажашье болохогүй. Темлюйскэ цементын завод Алтайн, Томскын, Эрхүүгэй экономическа районуудта цемент дутуугаар үгэжэ байна. Зүүн Сибириин түмэр замай управлениин гэмээр «Забайкаллес» комбинат барилгын модо хэрэглэгшэдтэнь дутуугаар эльгээнэ. Эдэ дутагдалнуудые түргөөр усадхахын тулада Совнархозой зүгһөө зохихо хэмжээн абтажа эхилээ.

Совнархозой материально-техническэ хангалгын управлени өөһэдынгөө предприятинуудые бүхы хэрэгсэлээрнь гүйсэд хангахын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. Тэрэнэй тулада Читын, Магаданай экономическа районуудтай харилсаа холбоогоо һайжаруулан, кислород болон техническэ түхеэрэлгэ элбэгээр абадаг болохомнай. Управлени Совнархозойнгоо предприятинуудай хоорондо хэрэгсэлэй материалнуудые зүбөөр хубаарилха тушаа горьтой хүдэлмэри хэбэ. Урдань олохон предприятинууд барилгын модон, цемент болон электроматериалаар дуталдадаг байгаа. Жэшээнь, Зэдын вольфрамово-молибденовэ комбинадай үлүү фондһоо Галуутануурай рудоуправленидэ хэрэгсэлэй материал үгтөө. Тиихэдэ Улан-Удын мяха-консервын комбинадай фондһоо консервын банка хэхэ сагаан түмэр «Байкалгосрыбтрестын» предприятинуудта үгтэһэн байна.

Материально-техническэ хангалгын талаар хэгдэһэн энэ хүдэлмэри управлениин хүдэлмэриин түрүүшын алхам болоно. Саашадаа бүри ехэ зорилго табигдана. Экономическа районойнгоо бүхы предприяти, барилгын организацинуудай үйлэдбэриин арга боломжые шэнжэлэн үзэжэ, ямар материал хэрэглэхэ байһаниинь тодоруулха ёһотойбди. Совнархознай центральна складгүй байһаар. Тиимэһээ ондоо тээһээ асарагдаһан түхеэрэлгэ, түүхэй эд болон бусад материал хадагалан хубаарилха хэрэгтэ ехэ һаад ушаруулагдана. Тиимэ хаданъ управлениимнай хүдэлмэрилэгшэд эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар ехэ юумэ хэхэ байна.

Бурят-Монголой экономическа районой Совнархозой хүдэлмэрилэгшэд бүхы советскэ хүнүүдтэй хамта КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй шиидхэбэриие һайшаан дэмжээд, промышленность болон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые саашаданъ һайжаруулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байна. Агуу ехэ Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэр болотор богонихон саг үлэбэ. Алдарта энэ һайндэрые ажалай шэнэ бэлэгээр угтахын тулада предприятинуудаймнай коллективүүд абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө шармайн оронхой. Совнархозой аппарадай хүдэлмэрилэгшэд предприятинуудайнгаа хүдэлмэришэдэй хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тулада али бүхы туһаламжа үзүүлжэ байна.

Н. ПИВОВАРОВ, Бурят-Монголой экономическа районой Совнархозой түрүүлэгшын орлогшо.

Барадий МУНГОНОВ

Хүсөөтэ горхон харьялна*)

13

Тосхоной зүүн захашагта, үйлсын урда нюурта томо, шэнэ байшан толорно. Газаагаа хүнэй тэбэрижэ хүрэхөөр бэшэ бүдүүн столбнуудта хоноожо, һайн модоор бариһан хашаатай. Хашаа соогуурхи малайнь хорёо хото, амбаарынь мүн лэ ханамжатай һайнаар хэгдэһэн. Хараха янзада юрэдөөл оролдосотой эзэнэй бариһан байра байдал гэжэ абаһаар мэдэхээр. Эндэ нэгэдэхи комплексно бригадын бригадир Рэгзэд Ринчинович Базаровайхи һуудаг юм.

Бага үдэ үнгэржэ, наран халуу шатажа эхилнэ. Үмсын тугалнууд, хурьга эшэгэд гэр бараанай, хашаа хорёогой һүүдэрээр тиирэдэг болобо. Харин лэ нэхы голтой тахяанууд үйлсэдэ элбэгээр ургашаһан ногоон халаахайн хоорондуур шорой шохой онгилно, нохэ хонхойлгоодшье, дулаан газар дээрэ игаажа хэбтэнэ. Эндэ тэндэһээ тэрхэгэр тэрхэгэрхэн үхибүүд сугларжа, урагшаа шардайса гүйлдэнэ, улаан ягаан майканууд, сагаан ногоон самсанууд улагашалдана, сайбагашалдана, нюсэгэн хүлнүүд, нюргануудшье мэлигэшэлдэнэ. Оо, эдэшни гарамай эрьедэ бүхэли үдэртөө хэбтэхэеэ, хүхэ зуби болотороо уһанда орохоёо ошобо гээшэ даа. Эдэшни үнгэрхэдөө үшөө гал түлеэд, шэшэрэлдэжэ байжа дулаасаад, дахин дахин шунгадаг лэ. Нэтэрүүнүүд гээшэнь! Али нэгэн һамганай гү, али хүгшэнэй нэхэжэ ерээд, эрье дээрэһээ гани саг болоогүй һаань, наранай орожо, харанхы болотор тэндээ байхал.

Эгээл энэ үедэ Базаровайхиһаа боро суба, ногоон фуражка үмдэһэн Бахана гаража, хашаагай ханада хадагдаһан тахаһаа уяатай хара морипойнгоо жолоо тайлажа, мориндоо мордоод, шоройдо умбаһан тахяануудые үргэзн, үйлсөөр баруун тээшээ хатарган даб гэбэ. Тэрэшье бэзэ, томохон түйсэтэй юумэ тэбэриһэн залуушаг шарайтай, хандагар хара тарган һамган хашаагай үүдээр гүйн гараад:

—Муха-а!... Бахана-а!.. Энэ үрмэ хэхэеэ мартаалшээ,—гэжэ шаад байса ооглобо. Баханын морёо тэхэрюулжэ, һөөргөө ерэхэдэ:—Хэл даа энээниие мэшээг руугаа. Оо ёо-ё, зүрхэмни дэлбэршэн алдабал, юун гэтэрээ гүйжэрхибэ гээшэбиб,—гэжэ уухилан, түйсэеэ һарбайна.

—Байг лэ дөө, эжы. Зуурандаа адхаржа, зобоохо, зутарааха,—Бахана тэрэниинь абаашаха дурагүйшэг хэбэртэйгээр дуугарба. Бадмацу сухалаа хүрэхэдэл гү, али үрмаа таһархадал гэбэ:

—Хэ гэнэбшэби даа. Бригададамнай юун мүртэй эдеэ хоол байгаадхиха һэм. Хооһо нойтоор ябаа зон бэшэ аалта?

—Хоол барагтайл даа. Гэдэһээ үлдэхөөр бэшэ,—гэжэ хэлээд, Бахана дурата дурагүйгөөр мориноо буужа, ганзагаяа тайлаба. Мэшээг соогоо түйсэтэй үрмэ хэжэ, дахин ганзагалаад, мориндоо мордомсоороо ганзагынгаа сэсэртэр хатаргаба.

—Наанын энээнээ! Үрмэеэ адхажа бү орхиныш, аргаашагаар ябыш,—гэжэ эжынь ооглон гээгдэбэ.

Бахана бушуухан хатаргаад, конторһоо зүүхэнээр, үйлсын хойто нюурта байһан магазинай ойро ерэжэ бууба. Магазинда ороходонь наймаалагша Нурба Банзаргашеев баяртайгаар угтаба:

—Аа... Бахана! Колхозой полиин баатар! Һэ-һэ-һэ... һайн, һайн! Ямар ехэ шалтагаанаар имэ гэрэлтэй наратай үдэр сэсэрлиг һайхан сабшалангаа орхижо, түб хото Шэлээ орожо ерэбэ гээшэбши?..

—Мэндээ, Нурба!—гэжэ Бахана мүн лэ хүхюунээр харюусаба.—Худалдаа наймаанай фронт дээрэ хэрэгнай хэр ябажа байна бэ? Эзэнэйнь нюураар бодоходо, баяхан лэ хэбэртэй. Тиимэ гү? Хашарһа мүнгэмнай ханхинахадажа, касса ханзамнай халихадажа байна гү? Теэд худалдан абагшадаймнай ошоор ягаа богонихон шэнгиб даа...

Бахана иишэ тиишээ эрьелдэн, магазин соогуур хараашална.

—Һэ, ямар һонин хүмши. Тээ тэрэ түрисэлдэжэ байна ха юм. Харыш, тээ тэрэ углууда, хайрсагай саагуур,—Нурба тэшаганаса энеэн, баруун урда углуу руу зааба.—Теэд, ши юу хараха һэмши дөө. Хубилгаан хүнэй һуга доогуур лэ шагаагаа һаа, хаража болохош даа...

—Зай, бү хүхи. Мүнөөшни хубилгаануудай шадал барагдаа юм бэшэ гү дээ,—Бахана арзаганан энеэгээд, үреөһэн нюдөөрөө эмнеэдхибэ.

Хоёр нүхэд шог үгэнүүдые андалдаһанай һүүлээр энэ тэрэ юумэ хөөрэлдэнэ.

— Эд бараамни наймаан боложо үгэхөө болёод байна. Худалдан абагшадшье үсөөн, хуу үбһэ хулһанда гарашоо, теэдшье мүнгэ алтагүй байха даа, колхоз аваанса хубааха бэшэ аад. Үдэртөө нэгэн-хоёр лэ зүнтэглэһэн үбгэд, хүгшэдһөө бэшэ амитан оронгогүй хаям даа,— гэжэ Нурба сухалтайгаар хөөрэнэ.— Заримандаа Бандеев лэ ороод гарагша. Оо, тэрэнэйш ерэхэдэ, магазин соомни хүхюутэй болодог даа. Хармаап зузаантайхан лэ ябадаг үбгэжөөл даа. Ойлгоо гүш?— Бахана тархяа һэжэрэн, урматайгаар шоншорбо.

— Юундэ үбгэжөөл болгожорхибош? Яһала залуушаг хүн бшигү...

— Ээ, Бахана, толмааш няатуу,—Нурба шалшаранаар ородшолоод, хургаараа духаяа тоншобо.— Хармаантайхан хүниие аргагүй ехээр хүндэлхэдөө тиижэ нэрлэнэ гээшэлби даа. Ойлгоо гүш? Шиниишье хармаан зузаантайхан ерээ һаа, үбгэжөөл гэхэлби. Үб-гэ-жөөл!... Бяһа гоёор дуулдана бэзэ. Би хамаг хармаан зузаантайшуулда дуратай хүм. Ойлгоо гүш? Зай, тиигээд, шинии халааһанда хахадш сагаан үгыень баһал мэдэжэ, нэбтэ харажал байна бшууб даа. Һэ-һэ-һэ...

Нурба амаа халанхайшаг хэбэртэй, хэлэниинь ээдэлдэнэ. Тэрэнэй гонзогор хара туранхайшаг нюурынь яһала сэбэр гэхээр юм. Энэ гэмгүйхэн шарайень хэм гадна дэрэгэр шэхэниинь арайл гутаадаг даа. Энэмнай гуша һайса гарамгай наһанай, нюргаар набтаршаг аад, маяашаг хүлтэй хүбүүн һэн. Түрэһэн гараһан нютагыень хэншье лаб мэдэдэггүй, харин лэ хаа яа «түнхэн Нурба», «баргажан хүбүүн» гэлсэхэнь лэ дуулдадаг. Нэгэ үе, үшөө түрүүшээртээ «мэдэлшэ хүбүүн», «хубилгаан» гэлсүүлһэн байгаа ха. Теэд удангүй юуш мэдэхэгүй «хубилгаан» байһанаа мэдэгдээд, Хэжэнгэ, Хори, Ярууна руу зайжа ябаһанаа нишэ ерэһээр хэды жэл болоожо байна хаш даа. Гэбэшье, хаа яахан Шархуу эжытэй гүбэр-шэбэр гэлдэжэ, һэмээхэн хүшүү холбоодхидог лэ хаш. Мүнөө эндэ магазиниие даажа, хоёрдохи жэлээ наймаалагшаар худэлжэ байнхай.

—Хубилгаанай эди шэди нэрээш барагдажа, худалаар буудадаг болошоо алтайш даа. Яажа мэдэхэб, халааһандамнай юу хээн байгаа ааламбы?—гэжэ Бахана «халааһандаа хахад сагаангүй» гүүлһэндээ дурагүйшэгөөр дуугарба. Гэбэшье, Нурба дуулаашагүй болоод, саашань шашаһаар байна:

— Зай тиигээд лэ, Бандеев Мадас үбгэжөөл орожо ерэ ерэһээр лэ энэ жэрылдээшэ батарейнүүд руу нюдөөрөө шэрбээдхихэ,—таг дээгүүр зэргэлэн һууһан сагаанишье, харашье шэлтэй, үндэршье, набтаршье хоолойтой бутылхэнүүдые Нурба хангир хутагын үзүүрээр шэнхинүүлээдхибэ. —Тииһэн бэеэрээ «зай Нурба, мүнөөдэр ямархан барнаагыень шэмэхэмнайб?» гээд, гансата хоёр нюдөөрөө эмнеэдхихэ. Тиихэдэнь бишьел хамаг выставкэеэ дэлгээжэл оробо гээшэ бэзэб даа. «Аляаханиинь танай нюдэндэ дулаахан, сэдьхэлдэ сэнгэлигхэн байнаб? Аман соо һэрүү даалгажа, хамар худар сорьёдог, амтата гашуун аршаан мэтэ «Шампанска» бии! Хулпаагай үнэроор анхилдаг хатуу шара «Коньяк» баригты! Сээжэ зүрхэн соо удааханаар уни бутарган байдаг хара архишье, гансата гал дүлэ бушхажа, сахилгаа сахилуулдаг спиртшье хэшээгты! Иигэжэ тоолоод үгэхэдэмни Мадас үбгэжөөл хоёр нюдөөрөө ээлжээ ээлжээгээр шагаагаад, али нэгыень заагаадхиха, тиигээд үүдэн тээшэ үреөһэн нюдөөрөө эмнеэдхихэ — энэнь магазинаа хаахаар болоо гэһэн удхатай юм. Зай, үүдэншье шэбхэдэгдэжэ, «Шампанскын», «Коньягай» таглаанууд хиидэжэ, буудажа эхилхэ дөө. Һө-һө-һөө... Ойлгоо гүш, Мадас үбгэжөөлэйнгөө ямарые?...

— Ойлгогдоол даа. Зай, үбгэжөөл, алеэл даа наашань тээ тэрээхэниие,—гэжэ Бахана хахадай шэлтэй хара архи заагаад, үмдэнэйнгөө хармаанһаа хорин табанай хүхэ саарһа гаргаба.

— Во! Энэмнай ёстойхон лэ юумэ боложо байна. Иимэ мүнгэтэйхэн ёстой эрэ хүнүүдтэ дуратайб даа дуратайб, нүхэр үбгэжөөл,— гээд, Нурба Баханын мүрынь альгадаба.— Зай, үбгэжөөл, эндээ ууха гүш, али?...

— Эндэ, шамтайл ууха гэжэ абаба бшигүб,—гэжэ Бахана томоотойгоор дуугараад, үүдэн тээшэ тархяараа зангаадхиба. Нурба урдаһаань эмнигэд гээд, үүдэн тээшэ даб гэбэ. Үүдэ хаажа ябахадань тулгуур тулаһан, хуушан шара пулаад уруунь бооһон хүгшэн ерэжэ, орохоёо һанаба. Үнинэй үбшэлһэн Сэдэн багшын эжы ха юм гэжэ Бахана таниба. Тэдэнэйхи аяар зүүн захада, һургуулиин гэртэ һуудаг юм.

— Магазин хаагдаа. Гурбан сагта ерээрэйгты,—гээд, Нурба үүдээ шэбхэдэбэ.

— Яагаа эртэ обеодто хаагаабшээ, хүбүүн? Намда гансал монсогор дабһан хэрэгтэйл даа, үгыш,—гэжэ Сэдэнэй эжы үүдэнэй саанаһаа дуугарна. Нурба харюу хэлэбэгүй, байрадаа ерэжэ, хүнды дороһоо хоёр рюмкэ гаргажа табиба. Мүнөөхи хүгшэниинь газаа нэгэ хэды байд гээд: «Яагаа жэгтэй хүбүүн гээшэб? Аяар тэндэһээ һөөргөө ерэхэ хүн гээшэ гүб? Ай-яхха» гэжэ гэмэрһээр хэрэнсы дээрэһээ буужа, аахилһаар саашаа ошобо хэбэртэй.

— Дабһынь үгөөд табихаа яабаш саашань,—гэжэ Баханын зэмэлэн һагад хэлэхэдэ, Нурба убайгүйгөөр энеэбэ:

—А-һаа, һайнаар зандаадхихоо яанаш гэжэ гү? Һа-һа-һа... Ээ, Бахана, Бахана. Нэгэнэйнь ошоходо нүгөөдэнь бүхылгөөд ерэхэ лээ, ганса монсогор дабһа абаха аад... Иимэ һайн айлшантай хөөрэлдүүлхэгүй лээ... Ябаг саашаа. Хожом ерэнэ аабза, юугээ хэхэеэ хохирхонь һэм.

Бахана шэлэйнгээ таглаа абаад, архиһаа рюмкэнүүдтэ хэбэ. Тиигээд таг дээгүүр хараашална:

— Нэгэ жажалхаар юумэ үгы гү даа?

— Мүртэй юумэ үгыл дөө. Иимэ консервэл байна,—гээд, Нурба «Мелкий частик» гэжэ консервэ харуулба.

—Орхи даа саашань, би нэгэ юумэтэй һэм,—гээд, энэ үедэ ноохи ганзагалһан үрмэеэ гэнтэ һанажархиһан Бахана магазинай хойто үүдээр газаашаа гүйжэ гараба. Удангүй нэгэ томохон түйсэтэй юумэ асаржа, Нурбада үгөөд, сайн хайрсаг дээрэ түбхинэн һууба.

— Энэш юун гээшэб?—гэжэ Нурба һонирхоно.

— Үрмэн.

— Оо, үрмэн! Үрмэндэ одоолшье дуратай хүн гээшэб даа,—гэжэ Нурба баярлаба. «Хори, Хэжэнгэ, Яруунаар зайгуултажа, бурхан багшын хубилгаан гүүлжэ ябахадаа үрмэ тоһоор, үнжэгэ зөөхэйгөөр али тухай хүндэлүүлэгшэ, сүсэгыдэ худхаһан алим жэмэс али тухай табюулагша, зоогологшо гээшэ һэнбиб» гэжэ Нурба һанаадхиба.

Тэдэ хоёр «бата бэхи хани барисаанай түлөө» гэжэ хундагаяа мүргүүлээд, архяа ууна, түймэр шэнги галыень түйсэтэй үрмөөр даруулна. Халбага үгы байжа, Баханын үрмэеэ хангир хутагаар эдихэ гэхэдэнь, «аманай хэшэг зайлаха» гэжэ Нурбань болюулба. Тэдэнэр шэнгэншэг үрмэеэ түйсөөрнь ууна. Уданшгүй шэлтэй архиинь хооһорходо үрмэниинь үшөөл бии хэбэртэй. Хоюулан амаа халантаад, элдэб юумэ шашана, хөөрэлдэнэ.

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь манай газетын июниин 6, 14, 19-нэй, июлиин 5-най, августын 7, 14, 21, 30-най номернуудта харагты.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэрэн тосхонһоо Түнхэнэй сарьдагууд харагдана.

А. Праздниковай фото.

★ Вьетнамай Демократическа Республикада ★

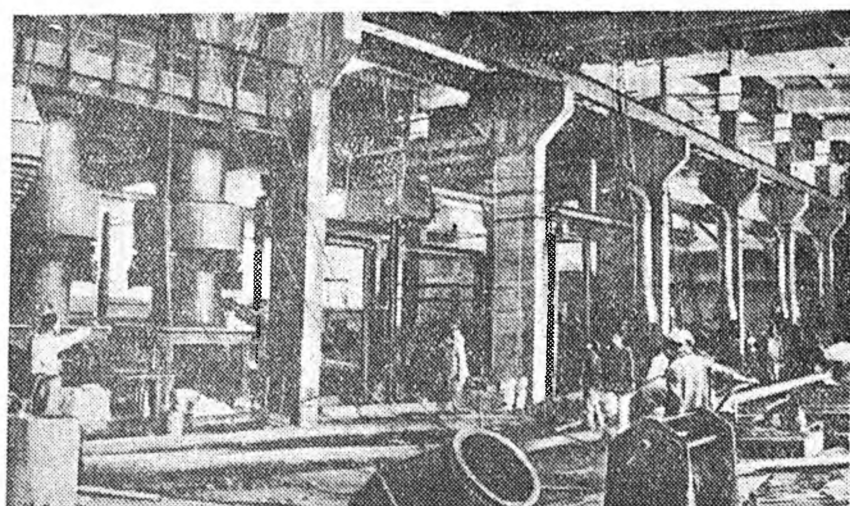

Вьетнамай Демократическа Республика. Ороной заводуудай эгээн томонуудай нэгэниинь болохо машина-бүтээлгын завод Ханойдо баригдажа байна. Цехын байшангууд баригдаад, мүнөө зосоохи түхеэрэлгэнь хабсаргагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой цехүүдэй нэгэндэ түхеэрэлгэ хабсаргагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Эрид ехэ хубисхал болоо

Вьетнамай Демократическа Республикын соёл болбосоролой министрын орлогшо До Дык Зук гадаадын болон нютагайнгаа журналистнуудта һаяхан пресс-конференци хэжэ, соёл болбосорол хүгжөөхэ талаар Вьетнамай туйлаһан амжалта тухайнь хөөрэжэ үгөө.

Вьетнам арад олон зуун жэлэй туршада байгуулһан баян түгэлдэр культуратай юм гэжэ До Дык Зук мэдүүлбэ. Франциин булимтарагшад зуун жэл шахуу эзэрхэжэ байхадаа, соёл болбосорол хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ һаад ушаруулаа. Хүн зоной 93 процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй байгаа. Түбэй городуудһаа холо һуудаг олон миллион хүнүүд кино гээшэ юун бэ гэжэ 1945 он болотор мэдэхэгүй байһан юм.

Августда болоһон революциин ашаар вьетнам арад эрхэ сүлөөтэй боложо, соёл культураяа хүгжөөхэ захагүй ехэ арга боломжотой болоһон байха юм.

ДРВ-гэй арад зоной олонхинь мүнөө үзэг бэшэгтэ һуранхай. Һүүлэй 2,5 жэлэй туршада вьетнам хэлэн дээрэ миллион гаран номууд хэблэгдээ юм. Энэнь 1939 ондо бүхы Вьетнамда бүхы хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэһэн номуудта орходоо 11 дахин ехэ.

Мүнөө 4815 библиотекэ, уншалгын залнууд орон дотор хүдэлмэрилнэ. Наука, культура болон искусствын элдэб һалбаринуудаар олон мянган ном эдэ библиотекэнүүдтэ бии. Мүн олон клуб болон Культурын байшангууд баригдаа. Тэдэнэй олонхинь хүдөө һууринуудта байдаг юм. Ороной 10 томо городууд сүм радиотой болгогдонхой.

Орон дотор 150 гаран кинотеатр, мүн нүүдэл кино хүдэлнэ. Вьетнамай республикын киностуди 111 документальна, хроникальна фильмнүүдые гаргаа. Гүрэнэй, мүн энгэй театрнуудта үндэһэ яһатанайнь оперонууд табигдана, хүгжэм-хатарай ансамбльнууд наада харуулна.

Хилын саанахи оронуудтай, түбхын түрүүндэ аха дүү оронуудтаяа Вьетнамай Республикын соёл болбосоролой талаар хэр зэргэ холбоо барисаатай боложо байһан тухай тоглоожо До Дык Зук пресс-конференциингээ түгэсхэлдэ хэлээ.

(ТАСС).

Вьетнам Югослави[...] хоёрой коммюник[...]

ХАНОЙ, сентябриин 4. (Т[...] Югославиин Арадай Федера[...] Республикын гүйсэдхэхэ [...] вечын түрүүлэгшын орлогш[...] Вукмановичын Вьетнамай Дем[...]тическа Республикада айлша[...] тухай коммюнике Ханойдо то[...]доо.

Вьетнамда айлшалжа бай[...] С. Вукманович болон тэрэ[...] суг ябалсаһан хүнүүд Вьетна[...] Демократическа Республ[...] премьер-министр Фам Ван[...] мүн ДРВ-гэй правительствын [...] ажал-ябуулагшадтай хэлсээ х[...]жэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Ороноо эбэй ёһоор, демокра[...]ска үндэһөөр нэгэдүүлхэ хэ[...] вьетнам арад илалта туйлаха[...] Югославиин арад зон, мүн тэ[...] правительствонь найдана гэжэ[...] мюнике соо хэлэгдэнэ.

Вьетнамай Демократическа [...]публика болон Югослави хоёр[...]номикын талаар саашадаа [...] харилсаатай болохо ёһотой[...] хэлсэгдэбэ гээд коммюнике [...] тэмдэглэгдэнэ.

С. Вукмановичын, мүн тэрэ[...] суг ябалсаһан хүнүүдэй Вьетна[...] Демократическа Республи[...] айлшалһан ушар ДРВ Югос[...] хоёрой арадуудай бүри ехэ [...]саатай, бүри нягта харилсаатай[...]лохо, мүн Азида, бүхы дэлхэй[...]рэ амгалан тайбан байдал [...] жүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа нэмэр[...]лобо гэжэ коммюникейн түгэ[...]дэ хэлэгдэнэ.

Һуралсалай жэл[...] эхилээ

ХАНОЙ, сентябриин 4. (ТА[...] Вьетнамай Демократическа [...]публикын бүгэдэниитын һур[...]лай гүрэнэй болон энгэй һург[...]нуудта һуралсалай шэнэ жэл[...] тябриин 4-дэ эхилбэ гэжэ Вь[...]май информационно агентство[...] дээсэнэ. Энэ жэлдэ Вьетнамай[...] гуулинуудта миллион гаран һ[...]шад һураха. Энэнь 1939 ондо [...] Хойто Вьетнамда һураһан [...] һурагшадһаа 4 дахин шахуу [...]

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхи[...] 1850 мянган ном хэблэн [...]гагдаа. Хамта дээрээ 4 миллион[...] хуу ном хэблэгдэхээр хараа[...]данхай. Энэнь нёдондонойхидо[...]ходоо 1,5 дахин олон.

Советскэ Союзай промышленна түхеэрэлгэ Калькуттада харуулагдажа байна

ДЕЛИ, (ТАСС). Советскэ Союзай промышленна түхеэрэлгэ Калькуттын нэгэ байшан соо харуулагдана.

Индиин арад зон экономикоёо түргөөр хүгжөөжэ эхилээ юм. Ород арадтал манай арадшье тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые гаталжа, оронойнгоо экономикые ехээр хүгжөөхэ бээз гэжэ манай арад найдана гэжэ Баруун Бенгалиин худалдаа наймаанай болон промышленностиин министр Бхупати Маджумдар хэлэбэ. Эгээл тиимэһээ Индиин арад зон Советскэ Союзай арадуудтай нягта харилсаатай байха гэжэ оролдодог.

Павильоной нээгдэхэ үедэ Индидэ байдаг СССР-эй худалдаа наймаанай түлөөлэгшын орлогшо Н. И. Васильев үгэ хэлээ. Хоёр жэлэй туршада Инди Советскэ Союз хоёрой худалдаанай хэмжээн хэдэн дахин ехэ болоо гэжэ Кузнецов мэдүүлбэ.

Металл болбосоруулдаг станогууд, типографиин машинанууд, электротүхеэрэлгэ, трактор болон хүдөө ажахын машинанууд, мүн элдэб бусад хэрэгсэлнүүд энэ выставкэдэ харуулагдана.

Болгариин болон Монголой правительственна делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээн тухай хамтын деклараци

СОФИ, сентябриин 4. (ТАСС). 1957 оной августын 31-һээ сентябриин 4 хүрэтэр Монголой правительственна делегаци Болгарида айлшалаа. Болгариин Арадай Республикын болон Монголой Арадай Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо хэгдэһэн хэлсээн тухай хамтын деклараци Софида толилогдобо гэжэ Болгариин телеграфна агентство мэдээсэнэ.

Энэ хэлсээн хани ёһоной оршон байдалда үнгэржэ, хоёр ороной хоорондо улам нягта харилсаатай болохо тухай асуудалые делегацинууд зүбшэн хэлсэжэ, зүбшэжэ байһан асуудалнуудаараа хоёр правительствын нэгэн һанамжатай байһаниинь хэлсээнэй үедэ эли тодоор харагдаа.

Болгариин Арадай Республикын болон Монголой Арадай Республикын правительствонууд араб оронуудта эсэргүү баруун гүрэнүүдэй политикые буруушаагаад, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө араб изагуурта арадуудай үнэн зүб тэмсэлые дэмжэнэ.

Мүн буу зэбсэг хуряаха тухай, термоядерна буу зэбсэгэй туршалгые дары болюулжа, тэрэниие хориха тухай Советскэ Правительствын дурадхалые хоёр правительство үгэ дуугүйгөөр дэмжэнэ.

Тэрэшэлэн, ООН-эй гэшүүн болохо гэһэн Монголой Арадай Республикын хуулита эрмэлзэлгые Болгариин Арадай Республикын правительство эрид шууд дэмжэнэ.

Советскэ Союз түрүүтэй социалистическэ лагериин нэгэдэлэй саашадаа бэхижүүлэгдэхэдэл, эб найрамдалые хүсэгшэ дэлхэйн бүхы демократическа хүсэнүүдэй нягтаран жагсаагдахадал амгалан тайбан арадуудта аюулгүй байдал тогтохо гэжэ хоёр правительство тоолобо.

ГДР-эй арадай национальна армиин делегаци Хитад ошобо

БЕРЛИН, сентябриин 3. (ТАСС). ГДР-эй арадай национальна армиин делегаци Хитадай Арадай Республикада айлшалан ошохоёо Германска Демократическа Республикаһаа сентябриин 3-да мордоо. ГДР-эй национальна оборонын министр генерал-полковник В. Штоф делегациие толгойлно.

„Советскэ Союз США-е холо хойно орхёо"

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 4. (ТАСС). «Ямаршье юумэндэ булигдахагүй буу зэбсэг бүтээхэ талаар Советскэ Росси Холбоото Штадуудые холо хойноо орхибо...» гэжэ түби хоорондын баллистическэ ракетэ Советскэ Союзда амжалтатайгаар туршагдаба гэжэ мэдээсэхэ зуураа, «Ньюсуик» журнал бэшэнэ.

Эрдэм ухаантанай Бүхэдэлх[...] федерациин ассамблей бол[...] дүүрэбэ

ХЕЛЬСИНКИ, сентябри[...] (ТАСС). Эрдэм ухаантанай[...] хэдэлхэйн федерациин [...] Генеральна Ассамблей Хельси[...] боложо дүүрээ. 19 ороной эрд[...] тэрээндэ хабаадаа. Элдэб ор[...]та эрдэмтэдэй ямар байдалтай[...]даг, ямар эрхэ байдалда аж[...]даг тухай асуудалнууд, мүн[...]мэй мэдээнүүдые андалдажа[...] тухай болон бусад асууда[...] ассамблей дээрэ зүбшэн хэлс[...] Элдэб оронуудай хоорондо эр[...] болон техническэ номуудые [...] ехээр бэе бэедээ эльгээлсэдэг[...]лохо, эрдэмтэдые элдэб орону[...] ябуулдаг болохо хэрэгтэ туһал[...] үзүүлхыень федерацида ород[...]хы организацинуудта асса[...] дурадхаа.

Ассамблей дээрэ резолюци [...] Хэрбээ ядерна буу зэбсэгэй [...]шалгын дары болюулагдаа [...] агуу ехэ гүрэнүүд бэе бэедээ [...]дэг боложо, энэнь буу зэбсэг [...]ха хэрэгтэ туһа хүргэхэ байг[...]жэ резолюци соо онсолон тэ[...]лэгдэнэ.

АЛЖИРТАХИ БАЙД[...]

ПАРИЖ, сентябриин 4. (ТА[...] Оран городһоо зүүн урдуур [...]лометрын газарта Алжирай [...]гаашад болон Франциин сэ[...]хидэй хоорондо үсэд шанга т[...]даан болоо гэжэ хэблэл мэдэ[...] Тулалдаанай үедэ Франциин [...] алуулжа, 6-ниинь шархатаа. [...]рай буһалгаашад Франциин [...]гэй хоёр автомашиные галдаа[...]

Автомобильнуудт[...] дайруулжа, Франц[...] зон ехээр гэмтэн[...]

ПАРИЖ. (ТАСС). Автомо[...]нуудта дайрагдажа, Франци[...] бүхэндэ нэгэ хүн үхэнэ гэжэ[...]лиин газарай тоо мэдээн соо [...]сэгдэнэ. Нёдондо жэлдэ ав[...]бильнуудта дайруулжа 828[...] алуулһан, 180 мянга 614 хүн[...] хатаһан байна.

Редактор Д. Л. ЛОБСАН[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-[...] культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем —24-74 корректорская —37-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00513. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 144[...]